

UCHWAŁA NR XLV.335.2024
RADY GMINY ŚNIADOWO

z dnia 26 marca 2024 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40 z późn. zm.) oraz art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r., poz. 177 z późn. zm) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 - 2026, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Śniadowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2024-2026

I. Wstęp

Rodzina jest najważniejszą i podstawową grupą społeczną, na której opiera się całe społeczeństwo. Jest to naturalne środowisko życia dziecka, które ma największy wpływ na jego osobowość przekazując mu swój system wartości, tradycje i obyczaje. Ukierunkowuje tym samym jego aktywność i postępowanie na całe życie. Rodzina jest najbardziej stabilnym dla dziecka punktem odniesienia oraz źródłem zaspokajania jego potrzeb zarówno w sferze psychicznej jak i materialno – bytowej. Prawidłowo funkcjonująca rodzina stanowi dla swoich członków, przede wszystkim dzieci, źródło poczucia bezpieczeństwa i własnej wartości.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, wśród których najniebezpieczniejsze są zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie może uczynić rodzinę dysfunkcyjną, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Zła sytuacja materialna, uzależnienia, przemoc, niezaradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, zdarzenia losowe wywołujące sytuacje kryzysowe, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, które mają charakter złożony, wymagający interdyscyplinarnych rozwiązań. W momencie pojawienia się dysfunkcji, instytucje i służby społeczne zobligowane do objęcia rodziny wszechstronna pomocą i wsparciem oraz podjęcia na jej rzecz określonych działań naprawczych.

W tym celu powstał Gminny Program Wsparcia Rodziny, który został opracowany w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku. Podstawowym założeniem programu jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w celu przywrócenia zdolności do funkcjonowania, poprzez wzmocnienie roli i funkcji rodziny, rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych oraz zapewnieniu bezpieczeństwa dziecku i rodzinie, szczególnie w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodzinę biologiczną, aby umożliwić powrót dziecka do tej rodziny.

II. Podstawa prawna

Gminny program Wsparcia Rodziny na lata 2024 – 2026 określa zadania własne Gminy wynikające między innymi z:

1. Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
2. Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.
3. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

III. Diagnoza społeczna

Gmina Śniadowo jest gminą o charakterze typowo rolniczym. Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku Gminę Śniadowo zamieszkuje 5 276 osób.

Do określenia zadań Gminnego Programu Wsparcia Rodziny niezbędna jest analiza danych o osobach i rodzinach z terenu gminy objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Śniadowie.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku wsparciem OPS w Śniadowie objęto 86 rodzin (Źródło: Sprawozdanie MPIPS-03)

Głównym powodem udzielenia pomocy jest:

- ubóstwo **36 rodziny**
- bezrobocie **16 rodzin**
- niepełnosprawność **10 rodzin**
- długotrwała lub ciężka choroba **11 rodzin**

- potrzeba ochrony macierzyństwa w tym: wielodzietność**19 rodzin**
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych**7 rodzin**

W gminie obserwuje się, podobnie jak w całym kraju takie problemy jak: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, wielodzietność. Przedstawione wyżej powody zgodnie z art. 7 ustawy o pomocy społecznej stanowią przesłankę do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.

Do najczęstszych powodów korzystania ze świadczeń jest ubóstwo (dochody poniżej kryterium ustawowego), przy współwystępowaniu bezrobocia, długotrwałej choroby czy niepełnosprawności prowadzi często do marginalizacji społecznej członków rodziny, pojawienia się uzależnień, przemocy, a w efekcie zaburzenia prawidłowego funkcjonowania rodziny.

Wspomniane trudności przekładają się na wzrost liczby rodzin borykających się z problemami opiekuńczo – wychowawczymi. Ośrodek Pomocy Społecznej ponosi wydatki za opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w wysokości 10 % w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 30 % w drugim roku, 50 % w trzecim roku i kolejnych latach. W roku 2023 Ośrodek Pomocy Społecznej pokrywał koszty za 7 dzieci w łącznej kwocie 134 504,48 zł.

W roku 2023 Ośrodek Pomocy Społecznej w Śniadowie nie zatrudniał asystenta rodziny z powodu braku potrzeb w tym zakresie. Jeżeli zajdzie taka potrzeba asystent zostanie zatrudniony niezwłocznie.

IV. Cele i założenia programowe.

Głównym celem Gminnego Programu Wspierania Rodzin jest tworzenie systemu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, poprzez zintegrowane i spójne działanie na rzecz dziecka i rodziny w Gminie Śniadowo w zakresie wzmocnienia roli funkcji rodziny będącej naturalnym środowiskiem rozwoju dziecka.

Cele szczegółowe:

Cel 1	Diagnoza i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin
Zadania	Systematyczna diagnoza rodzin objętych pomocą OPS
Zakładane rezultaty	Sprecyzowana wiedza na temat rodzin wymagających pomocy
Realizatorzy	Ośrodek Pomocy Społecznej
Cel 2	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin
Zadania	1.Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia (zasiłki okresowe, celowe, zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, zasiłki pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze, stypendia szkolne, pomoc osobom uprawnionym do alimentów, świadczenia wychowawczego, 800+) 2.Finansowanie dzieciom dożywiania w szkole. 3.Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin wymagających wsparcia.
Zakładane rezultaty	1.Podniesienie bezpieczeństwa bytowego i zdrowotnego rodziny. 2.Zapobieganie rozpadowi rodziny i umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej z powodów socjalno – bytowych. 3.Uczenie rodziców i dzieci postaw prozdrowotnych.
Realizatorzy	Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki służby zdrowia, Urząd Gminy w Śniadowie, placówki oświatowe
Cel 3	Poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym
Zadania	1.Wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu poprzez pracę socjalną oraz współpracę z asystentem rodziny. 2.Podejmowanie działań w celu pozostawienia dzieci w rodzinie biologicznej oraz przywrócenia dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej rodzicom biologicznym. 3.Organizowanie czasu wolnego i wypoczynku dla dzieci rodzin wymagających wsparcia. 4.Umożliwianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego: psycholog, prawnik.
Zakładane rezultaty	1.Podniesieni umiejętności rodzicielskich oraz poprawa zdolności wychowawczych rodziców. 2.Wzrost świadomości w związku z pełnieniem ról rodzicielskich oraz w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny.

	3.Podniesienie możliwości rozwojowych dzieci i młodzieży. 4.Promowanie i wspieranie organizacji różnych form spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży.
Realizatorzy	Ośrodek Pomocy Społecznej w Śniadowie, Urząd Gminy w Śniadowie, Gminny Ośrodek Kultury, parafie, placówki oświatowe.
Cel 4	Podejmowanie działań interdyscyplinarnych mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz rozwiązywanie już istniejących.
Zadania	1.Współpraca z podmiotami i instytucjami zajmującymi się rodziną. 2.Pomoc rodzinom dotkniętym uzależnieniami. 3.Pomoc rodzinom dotkniętym przemocą. 4.Zapewnienie wsparcia przez asystenta rodziny.
Zakładane rezultaty	1.Zmiana postaw i zachowań w rodzinach zagrożonych negatywnymi zachowaniami społecznymi. 2.Zwiększenie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców. 3.Wzrost świadomości i umiejętności radzenia sobie z negatywnymi zjawiskami społecznymi i przyjmowanie pozytywnej postawy obywatelskiej i społecznej przez dzieci i młodzież. 4.Współpraca między osobami współpracującymi na rzecz rodziny.
Realizatorzy	Ośrodek Pomocy Społecznej w Śniadowie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łomży, Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Łomży, Zespół Interdyscyplinarny Gminy Śniadowo, Komisariat Policji w Śniadowie, placówki służby zdrowia, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe.
Cel 5	Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin dysfunkcyjnych
Zadania	1.Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w pieczy zastępczej. 2.Prowadzenie monitoringu dzieci w rodzinach dotkniętych sytuacją kryzysową.
Zakładane rezultaty	1.Zmiana postaw i zachowań członków rodzin dysfunkcyjnych. 2.Wszechstronna i systemowa pomoc dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych.
Realizatorzy	Ośrodek Pomocy Społecznej w Śniadowie, Posterunek Policji w Śniadowie, placówki oświatowe.
Cel 6	Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się niesieniem pomocy rodzinom.
Zadania	1.Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pomagających rodzinie poprzez udział w szkoleniach.
Zakładane rezultaty	1.Podniesienie profesjonalizmu osób niosących pomoc w rodzinie. 2.Podniesienie kompetencji i skuteczności podejmowanych działań pomocowych.
Realizatorzy	Ośrodek Pomocy Społecznej w Śniadowie, placówki oświatowe.

V. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
1.Wyszkolona kadra kierownicza. 2.Dobra współpraca z instytucjami działającymi na rzecz rodziny. 3.Realizacja programów osłonowych i profilaktycznych. 4.Otwartość na współpracę ze środowiskiem lokalnym. 5.Zabezpieczenie w budżecie gminy środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny. 6.Współpraca z asystentem rodziny.	1.Brak fachowej pomocy psychologa. 2.Brak wczesnej diagnostyki i problemów rodziny. 3.Niewystarczające środki finansowe. 4.Zbyt mała aktywność i gotowość społeczności lokalnej do współpracy. 5.Brak współpracy ze strony rodziny.
Szanse	Zagrożenia
1.Możliwość pozyskania środków finansowych zewnętrznych. 2.Rosnąca świadomość społeczna.	1.Złożoność problemów rodzin. 2.Niespójne przepisy prawa. 3.Zatarcie rodzinnych wartości. 4.Degradacja relacji rodzinnych.

VI. Adresaci program

Adresatami programu są rodziny wychowujące dzieci na terenie Gminy Śniadowo, dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

VII. Źródło finansowania

Środki na realizację programu będą pochodzić z:

- a) Budżetu gminy,
- b) Budżetu państwa,
- c) Środków pozyskanych z funduszy zewnętrznych, w tym rządowych, pozarządowych, programów celowych.

VIII. Realizatorzy programu

Głównym realizatorem Programu będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Śniadowie przy ścisłej współpracy z:

- 1) Zespołem Szkolno-Przedszkolnym w Śniadowie, Zespołem Szkolno - Przedszkolnym w Szczepankowie, poprzez realizację szkolnych programów profilaktycznych, wychowawczych i edukacyjnych.
- 2) Posterunkiem Policji w Śniadowie w ramach procedury „Niebieskiej Karty” oraz w celu przeciwdziałaniu przestępczości i uzależnieniu wśród dzieci i młodzieży.
- 3) Zakładem Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Śniadowie – objęcie opieką zdrowotną oraz prowadzenie profilaktyki prozdrowotnej.
- 4) Zespołem Interdyscyplinarnym Gminy Śniadowo – podejmowanie działań wspierających rodziny dotknięte przemocą oraz podejmowanie czynności w ramach procedury „Niebieskiej Karty”.
- 5) Gminną Komisją Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Śniadowie w celu zapewnienia osobom uzależnionym i ich rodzinom dostępu do specjalistycznego poradnictwa i form wsparcia wyjścia z nałogu.
- 6) Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łomży w celu zapewnienia dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo – wychowawczych oraz udzielenia wsparcia osobom usamodzielniającym się po opuszczeniu pieczy zastępczej.
- 7) Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Łomży w celu podejmowania działań o charakterze profilaktycznym, wychowawczym, resocjalizacyjnym, diagnostycznym, kontrolnym, związanym z wykonywaniem orzeczeń sądu oraz podejmowaniem czynności w ramach procedury „Niebieskiej Karty”.
- 8) Sądem Rejonowym w Łomży Wydział Rodzinny i Nieletnich – współpraca w zakresie prawa rodzinnego i opiekuńczego.

IX. Zakładane efekty realizacji programu

Zakładanym efektem realizacji programu jest polepszenie sytuacji ekonomicznej i bytowej rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, dotkniętych przemocą w rodzinie oraz innymi sytuacjami kryzysowymi. Zakłada się także wzrost świadomości rodziców w wychowaniu dzieci, planowaniu i prawidłowym funkcjonowaniu rodziny.

X. Monitorowanie programu

Gminny Program Wsparcia Rodziny na lata 2024-2026 będzie koordynowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Śniadowie. Wskazana jest stała współpraca ze wszystkimi podmiotami działającymi na rzecz rodziny w celu osiągnięcia jak najlepszych efektów podjętej pracy. Gminny Program Wsparcia rodziny jest dokumentem otwartym i będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od potrzeb wskazanych przez współrealizatorów programu.

Kierownik Ośrodka będzie przedstawiał co roku Radzie Gminy Śniadowo sprawozdanie z realizacji programu w ramach sprawozdania z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej.

XI. Podsumowanie

Gminny program Wsparcia Rodziny zakłada tworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin Gminy Śniadowo. Wsparcie rodzin będzie miało charakter profilaktyczny. Rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego mierzenia się ze swoimi problemami przy wykorzystaniu własnych umiejętności. Wsparcie instytucjonalne będzie zapewnione w sytuacji, gdy rodzina będzie musiała zmierzyć się z problemami, których nie jest w stanie samodzielnie

rozwiązać. Zadania wynikające z powyższego Programu realizowane będą zgodnie z zasadą pomocniczości i z uwzględnieniem podmiotowości dzieci i rodziny.